

predstavitev že omenjenega okvirnega načrta za izdajo prvega zvezka *Slovenskega lingvističnega atlasa*, od začetkov institucionalnega raziskovanja slovenskih narečij ene temeljnih nalog slovenske dialektologije. V prvem delu tematskega sklopa sledijo poročila o regionalnih, nacionalnih in večnacionalnih lingvističnih atlasih, ki jih sklepa prispevek o inovativni možnosti elektronske virtualizacije narečnega jezikovnega gradiva iz jezikovnega atlasa v obliki samoadaptivne sinhronne spletne računalniške igre. Prispevki v nadaljevanju četrtega tematskega sklopa obravnavajo različne ravnine narečnega jezikovnega sistema, glasoslovje z naglasoslovjem, oblikoslovje, besedoslovje (z narečno terminologijo), besedotvorje, frazeologijo in skladnjo, in sicer kot pregledi aktualnih raziskav posameznih področij (poleg lingvističnih atlasov v prvem delu sklopa še leksikografska dela, raziskave narečne frazeologije, morfosintakse) ali kot obravnave posameznih jezikovnih pojavov ali jezikovnih ravnin, pri čemer so vključene dialektološke, zgodovinsko-dialektološke, etnološko-dialektološke in sociolingvistično-dialektološke raziskave. Posamezni narečni jezikovni pojavi so obravnavani tudi v razmerju do knjižnega jezika. Prispevki v tem sklopu se ukvarjajo

tudi z vprašanji metodoloških pristopov pri dialektološkem oz. nasploh jezikoslovnem raziskovanju.

V zadnjem tematskem sklopu s prispevki iz zgodovine slovenskega jezika so obravnavana posamezna leksikografska dela, besedišče in vprašanja normiranja slovenskega knjižnega jezika v njegovem zgodovinskem razvoju od 16. do 19. stoletja.

Obsežen zbornik (546 strani) prinaša širok pregled in sintezo dosedanjih aktualnih področij dialektoloških raziskovanj in metodologije v slovanskem in deloma germanskem jezikovnem prostoru, kar omogoča raziskovalcem spoznavanje različnih smernic v dialektološkem raziskovanju in njihovo primerljivost. Prispevki v zborniku se ne osredotočajo zgolj na ozko dialektološko problematiko, ampak se povezujejo s širšimi vprašanji etnologije, vloge narečij v drugih socialnih zvrsteh ter v konkretnih družbenih okoliščinah, kulture, didaktike in različnih pristopov k obravnavi, obdelavi in predstavitvi dialektološkega gradiva.

Andrejka Žejn
 Gradec
 andrejka.zejn@guest.arnes.si

Slovko 2005 – 3. mednarodna konferenca Računalniška obdelava slovanskih in vzhodnoevropskih jezikov, Bratislava, 10.–12. november 2005

Bratislava vsako drugo leto v okviru konference *Slovko* zaživi kot mesto srečevanja vseh, ki se ukvarjajo z računalniško obdelavo jezikovnih podatkov, pri čemer mora biti vsaj eden izmed jezikov slovanski ali vzhodnoevropski. Tako širok tematski okvir je tudi na tretji *Slovko* privabil strokovnjake z različnih področij jezikovnih tehnologij in iz različnih jezikovnih okolij. Razpisane teme so vabile k predstavitvi jezikovnih virov, orodij za jezikoslovne analize, jezikovnih komponent

informacijskih sistemov, podatkovnih zbirk, sistemov za sintezo in analizo govora ter avtomatsko prevajanje, pa tudi aplikacij s področja učenja jezika. Konferenci je prisostvovalo okrog 50 strokovnjakov iz devetih držav, predstavljene aplikacije pa so se nanašale na bolgarščino, češčino, madžarščino, poljščino, slovaščino in slovenščino, poleg teh pa še na angleščino, norveščino, nemščino in japonščino, v nekaterih aplikacijah so postavljene jezike.

V uvodnem predavanju je František Čermak predstavljal govorne korpuse kot nujno potrebne jezikovne vire, ki pa jih je izjemno težko graditi. V nadaljevanju sta njegovi asistentki poročali o gradnji češkega govornega korpusa. Sledile so predstavitve številnih jezikovno-računalniških aplikacij in orodij, med drugimi slovaškega in madžarskega nacionalnega korpusa, slovaškega elektronskega fonetičnega slovarja, češke leksikografske platforme, elektronskega leksikona glagolske vezljivosti za češčino, bolgarsko-angleškega semantičnega slovarja, frazeološke baze podatkov v XML formatu, orodij za fonetično transkribiranje in morfološko označevanje slovaščine ter za skladiščno označevanje češčine itd.; predavanja bodo objavljena v zborniku, katerega izid pričakujemo v letu 2006.

Slovenci smo na tretjem *Slovku* imeli dve predstavitvi, *Gradnjo pilotskega govornega korpusa* in *Učenje slovenščine z internetom*. Prva, v kateri sva Marko Stabej in podpisana predstavila učni korpus govornjene slovenščine, se je kot delujoča aplikacija lepo navezovala na uvodno Čermakovo predavanje in je spodbudila živahno diskusijo; druga (istih avtorjev) je s prav tako živahno diskusijo zaključila konferenco.

Kljub nekaterim zelo obetavnim naslovom se je na konferenci *Slovko* ponovno izkazalo, da korpusni jezikoslovci in računalničarji ter matematiki pogosto težko najdejo skupni jezik. Teme so izrazito specializirane in ozke, s tem pa za vse, ki se ne ukvarjajo prav z isto problematiko, težko razumljive ali nezanimive. Jezikoslovci so na podobnih konferencah (v Bratislavi, na konferenci *Text, Speech and Dialogue* v Brnu, pa tudi na *Jezikoslovnih*

tehnologijah v Ljubljani) pogosto v manjšini, izkazalo pa se je, da bi si želeli pogostejše izmenjevati znanje in izkušnje na konferencah ali v sekcijah, ki bi združevale predvsem korpusne jezikoslovce in računalničarje, ki se z jezikom ukvarjajo na jezikoslovcem prijazen način. Nekaj slabe volje je v Bratislavi povzročala tudi jezikovna politika čeških predavateljev: z bojkotiranjem angleščine kot uradnega jezika konference so zožili krog poslušalcev, ki so lahko sledili njihovim predstavitvam. Kljub tem zadregam je konferenca prinesla številna nova spoznanja s področja jezikovnih tehnologij slovanskih jezikov in je ob prijaznem slovaškem gostoljubju minila v izjemno vedrem duhu.

Po napovedih organizatorjev bo 4. mednarodna konferenca *Slovko* v letu 2007 nadaljevala svoje poslanstvo. Do takrat se vsi navdušenci za računalniško jezikoslovje med drugim lahko udeležujejo jezikovnotehnološkega abonmaja *JOTA* (<http://www2.arnes.si/~svinta/jota.html>) na Univerzi v Ljubljani, ali pa se prijavijo na konferenco *Text, Speech and Dialogue* v Brnu septembra 2006, kjer so med razpisanimi temami na prvih dveh mestih besedilni korpusi in njihovo označevanje ter transkripcijski problemi pri govornih korpusih. Tudi letos pa bo organizirana mednarodna konferenca *Jezikovne tehnologije*, ki od leta 1998 vsaki dve leti poteka na Institutu Jožef Stefan v Ljubljani in je osrednje strokovno srečanje s področja jezikovnih tehnologij pri nas.

Jana Zemljarič Miklavčič
Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
jana.zemljari@ff.uni-lj.si